

C.I. No. 23540

GEHEIM.

*Waarschijnlijk Heer Pedde Strikt passasie
de naam van Wolff (Spoorhout) Konst
heer ook in voor ^s-Gravenhage, 3 September 1935.*

Omtrent het schrijven van den Heer Haakman aan den Generaal Veltman, kan het volgende worden opgemerkt:

Op Vrijdag 28 Juni 1935 werd door Willem VAN WESSEL, geboren te Rotterdam 10 December 1908, wonende alhier, van Blankenburgstraat No.66h, van beroep directeur van de N.V. Handels Maatschappij S.Gokkes Jr., gevestigd aan de Vondelstraat No.1 alhier, bij de Politie alhier aangifte gedaan van oplichting van een bedrag groot f.100.--, gepleegd door Caesar Rudolf Zimbert Paul AMSINGH, geboren te Amsterdam 14 Mei 1895, destijds wonende Raamweg No.28 alhier. Laatstgenoemde is van April 1934 tot medio December 1934 als afdeelingsschef voor de Afdeeling Export Zuid-Amerika bij genoemde firma werkzaam geweest. In December 1934 werd AMSINGH op staanden voet ontslagen wegens gepleegde valsheid in geschrifte. Ten aanzien van de gepleegde oplichting geldt, dat AMSINGH zich een bedrag van f.100.- had toegeëigend. Aanvankelijk beweerde AMSINGH, dat hij dat bedrag had uitbetaald aan den Consul van Brazilië, de heer de Hoo te Rotterdam als douceurtje voor bewezen diensten. Het bleek later, dat AMSINGH het geld voor zichzelf had behouden.

In zijn kwaliteit van afdeelingsschef van de afdeeling Export Zuid-Amerika was AMSINGH geheel op de hoogte van de bestaande contracten met de verschillende Zuid-Amerikaansche Spoorwegmaatschappijen, alsook met de hierop betrekking hebbende correspondentie, welke voor een groot deel door AMSINGH zelf werd gevoerd. De contracten en de correspondentie zijn voor elke zaak in aparte dossiers geborgen in niet afgesloten kasten, staande op de bij AMSINGH in gebruik zijnde kamer. Deze bescheiden bevatten vertrouwelijke mededeelingen over de manipulaties van de concurrenten en de hiermede getroffen afspraken, waarvan de kennisneming door derden schadelijk kon zijn voor de N.V.Handels Maatschappij Gokkes.

AAN:

Z.E.den Minister van Defensie.

Nadat

Nadat AMSINGH op 10 December 1934 ontslag was aangezegd, zou deze uit bovenomschreven kasten verschillende stukken weggenomen en zich wederrechtelijk toegeëigend hebben.

Ingevolge deze aangifte werd AMSINGH in den avond van 28 Juni 1935 door de Politie aangehouden in een kamer in het Hotel Kurhaus te Scheveningen en overgebracht naar het Hoofdbureau van Politie alhier, als verdacht van diefstal van de in vorenaangehaalde aangifte aangeduide stukken. Tijdens zijn verhoor erkende AMSINGH de stukken in zijn bezit te hebben en dat zij zich bevonden ten huize van Mej. Catharina Petronella NOLTHENIUS VAN ELSBROEK, geboren alhier 14 Februari 1909, wonende Weteringkade, No.124a alhier, met wie AMSINGH in concubinaat leeft. Bij het door de Politie in dit perceel ingesteld onderzoek, werden de stukken aldaar in een kast aangetroffen en in beslag genomen.

Hieruit blijkt dus, dat AMSINGH de stukken niet aan de gemeente politie ter inzage heeft verstrekt.

Bij het nader verhoor terzake verklaarde AMSINGH, dat hij als verantwoordelijk leider van de afdeling Export Zuid-Amerika, op aanraden van Mozes WOLF (één der aandeelhouders der N.V. S.Gokkes) een bijzondere map aangelegd had, waarin hij stukken, betrekking hebbende op omkooprij van Braziliaansche ambtenaren en op poging tot oprichting van de fabrieken, welke GOKKES vertegenwoordigde, bewaarde. Met het bewaren dezer stukken was AMSINGH eerst begonnen, nadat hij de ervaring had opgedaan, dat de Maatschappij Gokkes, waar alles gebeurde op instructie van de Heeren Daniël en Mozes WOLF, alle export-zaken op Zuid-Amerika afsloot op grond van steekpenningen, welke omstandigheid door genoemde heeren WOLF aan de banken verzwegen werd, die daardoor een verborgen risico liepen.

Aanvankelijk bewaarde AMSINGH deze stukken in zijn lesenaar. Toen hij voor de maatschappij op reis moest naar Polen, Londen en Parijs, nam hij de stukken mee naar huis, toen nog Raamweg 28, waar hij op den datum van zijn ontslag, ze nog bewaarde en toen behield. Dat hij de stukken niet terug

gaf

gaf aan de firma GOKKES, deed AMSINGH volgens zijn verklaring, om zich te dekken, voor het geval hij later bewijs materiaal nodig zou hebben, als hij b.v. zich gedwongen zou gevoelen bekendheid aan den zwendel der Braziliaansche exportzaken van GOKKES te geven.

Na zijn ontslag liep AMSINGH, zoo beweert hij althans, rond met het plan om deze stukken ter beschikking van den Heer Procureur-Generaal (Mr.Brants), die het onderzoek tegen den Heer Daniël WOLF inzake de "Spoorhout-affaire" leidde, te stellen. Hij zag daar echter later van af om de klachten tegen Daniël WOLF niet onnoodig te verzwaren. Na de publicatie van het Spoorhout-rapport wilde AMSINGH niet langer zwijgen en stelde hij zich in verbinding met den Heer Procureur-Generaal. Toen hij vernam, dat de Heer Procureur-Generaal Mr.BRANTS met verlof was, veranderde AMSINGH weer van idee en zon hij op een middel om de Braziliaansche Regeering in te lichten, dat GOKKES aan de Spoorweg Maatschappij R.M.V. te Belo Horizonte rails had geleverd van inférieure kwaliteit, volgens inhoud van een rapport van het keuringsbureau W.A.Zweibäumer te Düsseldorf, d.d. 14 Juni 1934, welk rapport AMSINGH bij de meerbedoelde stukken onder zijn berusting had. De inhoud van dit rapport zou er op duiden, dat bij het gebruik van de bereids geleverde rails op hoofdspoorwegen, levensgevaar voor de passagiers zou kunnen ontstaan. AMSINGH vreesde, dat bij ontdekking van deze knoelarij, door den Heer Daniël WOLF dit op hem (AMSINGH) als leider der afdeling, zou neerkomen. Dat AMSINGH daarover niet wilde zwijgen, maar de Directie van genoemde Braziliaansche Spoorweg Maatschappij reeds in 1934 wilde inlichten, maakte reeds een meningsverschil uit tusschen hem en de Directie der N.V. Gokkes.

In plaats van meergenoemde Spoorweg Maatschappij in te lichten gebruikte de Heer WOLF dit rapport om pressie op de Poölsche Walswerken, de leverancier der rails, uit te oefenen. De toestand was toen zoo: Gokkes moest in Juni 1934 accepten betalen aan de Walswerken. Door ongelukkige suikerspeculaties

kon

kon GOKKES dat niet. Het was dus zaak om prolongatie van de accepten te verkrijgen, hetgeen de Walswerken niet goedschiks wilden doen. Tot regeling dezer aangelegenheid kwam de General Direktor RADOWSKI persoonlijk naar den Haag en moest goedschiks of kwaadschiks de accepten prolongeeren, daar GOKKES anders bekendheid aan het kwaliteitsgeknoei van de Walswerken dreigde te zullen geven. In de Directie-kamer bij GOKKES zijn door één der firmanten, n.l. Mozes WOLF, volgens verklaring van AMSINGH, deze woorden gebruikt: "Jawohl Herr General-Direktor, nennen sie es ruhig chantage".

Vóór dit onderhoud met den General-Direktor RADOWSKI plaats had, zou Daniël WOLF getracht hebben, aan het bijkantoor van GOKKES te Rio de Janeiro te verzoeken om een alarm telegram te zenden aan het Keuringsbureau W.A.Zweibaümer te Düsseldorf, teneinde het te doen voorkomen, als zou de Spoorweg Maatschappij R.M.V. de knoeierij van de Walswerken reeds hebben ontdekt. Dit plan is echter niet doorgegaan. Een en ander gaf AMSINGH den indruk, dat de mentaliteit en de moraliteit van zijn werkgevers te wenschen overliet en meende hij zich tegen de praktijken der firma GOKKES te moeten wapenen.

Nadat AMSINGH de hierbedoelde stukken ter kennisneming in handen van den Braziliaanschen Gezant had gesteld, ontving hij de stukken van dezen terug, met verzoek het dossier met een gelegaliseerde Fransche vertaling, aan te vullen, opdat de Gezant zijn Regeering zou kunnen inlichten.

Intusschen echter had AMSINGH al telegrafisch zoowel de Spoorweg Maatschappij R.M.V. als de Braziliaansche Minister van Wegen Werken ingelicht en deze telegrammen bevestigd per schrijven via de luchtpost. Van al deze stukken had AMSINGH foto copieën gemaakt en deze toegezonden aan alle bij dit schandaal betrokkenen.

Op 28 Juni 1934 had AMSINGH te dezer aangelegenheid een onderhoud met Ingenieur Jozef DANGEL, geboren te Warschau, 19 Maart 1883, Direktor en Vorstandmitglied der Gesellschaft Schlesische Berg und Hüttenwerke A.G. "Friedenshütte" Katowice,

wonende

wonende Kopernikastrasse 11 te Katowice. Ir.DANGEL verbleef alhier in het Hotel Kurhaus te Scheveningen. AMSINGH had dit onderhoud telefonisch aangevraagd en er op gestaan, dat dit onder vier oogen plaats vond, op de hotelkamer van Ir.DANGEL. Dit onderhoud ging over den inhoud van de hiervoren reeds aangehaalde en besproken stukken. Aan Ir.DANGEL verklaarde AMSINGH, dat hij het voornemen had om den Braziliaanschen Gezant, den Poolschen Gezant en den Nederlandschen Minister-President met een en ander in kennis te stellen.

Op een vraag van Ir.DANGEL, wat AMSINGH dacht te zullen ontvangen van de "Hütten", als hij de stukken haar liet, gaf AMSINGH ten antwoord, dat, wanneer hij de stukken afgaf, hij zich een moeilijke positie zou scheppen en genoodzaakt zou zijn Holland onverwijld te verlaten, omdat hij zich bevond in handen eener politieke beweging (de N.S.B.) en dan gevaar liep ernstig gecompromitteerd te worden. Mocht zijn verdwijnen uit Holland onverhoopt noodzaak worden, dan had hij plan om naar Ned.Indië te vertrekken, waar hij onderdak zou kunnen vinden bij zijn dochter. Waarschijnlijk wordt hier bedoeld op de dochter uit AMSINGH's eerste huwelijk. Als prijs voor de stukken noemde AMSINGH f.7500.-, welk cijfer hij noteerde op een stukje papier, dat hij onmiddellijk verscheurde. Ir. DANGEL verklaarde hierop niet te kunnen ingaan, maar te zullen overleggen met zijn directie. Overeengekomen werd, dat de koop eventueel te Brussel gesloten zou worden, omdat de stukken naar AMSINGH beweerde, daar werden bewaard. Dit laatste was natuurlijk onjuist.

AMSINGH, nader gehoord, heette, hetgeen Ir.DANGEL had verklaard, allemaal leugens. Intusschen hield eerstgenoemde zijn verklaring staande. Waar dit onderhoud echter onder vier oogen heeft plaats gehad, is een juiste lezing moeilijk te verkrijgen.

Zooals gezegd, nam de politie de meerbedoelde stukken inbeslag en zijn deze gedeponeed ter Griffie van de Arrondissement-Rightbank alhier en aldus ter beschikking gesteld van de Justitie. Dat AMSINGH deze stukken dus tijdelijk weer te zijner beschikking zou kunnen krijgen, is niet aan te

nemen,

nemen, temeer, daar zulks het in te stellen gerechtelijk onderzoek zeer zou kunnen belemmeren.

In hoeverre de vervolging van AMSINGH doel getroffen heeft, is in dit stadium nog niet te beoordeelen, teminder nu door den Heer VAN WESSEL reeds eerder genoemd, een klacht tegen AMSINGH is gedaan terzake laster c.q. eenvoudige belediging. Deze klacht is een gevolg van de omstandigheid, dat de heer VAN WESSEL door de handelingen van AMSINGH en het verspreiden door dezen van berichten over minder faire handelwijzen van GOKKES, zich in eer en goeden naam aangerand voelt.

Omtrent Jan HAAKMAN wordt nog medegedeeld, dat deze contact heeft met Meijer SLUYZER van de S.D.A.P. en met personen van den Vrijheidsbond.

-O-O-O-O-O-O-O-O-O-

ALPHA FILM

BANKIER: TWENTSCHE BANK
DEN HAAG

TELEFOON 112599
POSTGIRO 70432

TELEGRAMADRES
ALFILM 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 9 Juli 1935
LAAN VAN MEERDERVOORT 2a

Den Weledelgestr. Heer Generaal Th. J. Veltman

Rust & Vreugdlaan 14

W a s s e n a a r

Vertrouwelijk

Zeer geachte Heer Generaal Veltman,

In aansluiting op mijn vorige schrijven inzake de railslevering der N.V. Gokkes aan Brazilië enz. kan ik U nog het volgende mededeelen :

Zooals ik reeds in mijn schrijven aangaf bestond er een mogelijkheid, dat de Heer Wolf, zoodra hij zou hooren, dat er documenten van hem in andere handen waren, een aangifte zou doen bij de politie wegens verduistering van brieven of iets dergelijks.

Ik heb den Heer Ansingh echter afgeraden om in een dergelijk geval het geheele dossier ter beschikking te stellen van de N.S.B., daar hij op deze wijze nooit in het belang van het land en zeer zeker niet zijn eigen belangen zou dienen. Veel beter zou het zijn, als hij in een dergelijk geval al dit materiaal ter beschikking van de politie zou stellen, want in geval van vervolging van den Heer Ansingh, werd een en ander toch een openbare behandeling met de noodige, daarmede verband houdende publiciteit.

Dat was hij met mij eens en heeft hij zich zelf in verbinding gesteld met den Heer Procureur-Generaal, wien hij mededeelde de in zijn bezit zijnde stukken en gegevens ter beschikking te willen stellen.

Gedurende de vorige weeke heb ik niets van den Heer Ansingh vernomen en belde hij mij Zaterdag op met de mededeeling, dat hij zoo juist uit arrest was ontslagen, aangezien hij op aanklacht van Wolf en den Directeur van de Poolische Railsfabrieken, welke momenteel in Holland is, in voor arrest was gezet door de Haagsche Politie.

Zooals ik hem adviseerde, heeft hij direct al zijn documenten en foto-copies ter beschikking van de politie gesteld, waar ze nu ook zijn.

Nadat de Heer Ansingh zijn bezwaar tegen zijn aanhouding had kenbaar gemaakt en medegedeeld had, dat hij den Heer Procureur-Generaal van een en ander in kennis had gesteld en dat hij alleen de bedoeling heeft het algemeen belang er mede te dienen, is hij Vrijdag weer vrij gelaten.

In hoeverre de Heer Ansingh strafbaar is door het meenemen of copieeren van die stukken, kan ik niet beoordeelen en interesseert mij ook - eerlijk gezegd - heel weinig.

In ieder geval ben ik blij, dat wij hebben kunnen verhinderen, dat de publicatie door de N.S.B. zou plaats vinden, want dit zouden zij weer met heel veel bombarie als een nieuw schandaal hebben gepubliceerd. Nu is dit praktisch onmogelijk, want alle stukken zijn bij de politie en zonder deze officiële documenten is het voor hen te gevaarlijk om zich aan een dergelijke publiciteit te wagen.

ALPHA FILM

BANKIER: TWENTSCHE BANK
DEN HAAG

TELEFOON 112599
POSTGIRO 70432

TELEGRAMADRES
ALFILM 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 9 Juli 1935
LAAN VAN MEERDERVOORT 2a

Blad II.

Even voordat de Heer Ansingh in arrest werd gesteld, is hij op bezoek geweest bij den Gezant van Brazilië en heeft hem beloofd een geautoriseerde vertaling van een en ander te laten maken voor de Regeering. Telegrafisch heeft hij daarop de Regeering in Brazilië van een en ander op de hoogte gebracht en werden de gelden voor deze telegrammen, pl.m. f.150.--, door een hem onbekende ten postkantore betaald. Uit welken bron deze gelden kwamen is hem niet bekend.

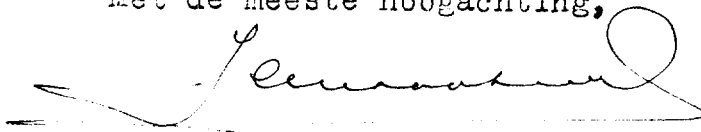
Indien de Braziliaansche Regeering door die telegrammen een aanleiding vindt om de accepten Gokkes niet te betalen, dan gebeurt er natuurlijk heel wat, want twee groote Banken hier te lande moeten reeds pl.m. f.500.00 crediet op deze accepten hebben gegeven.

Dit zal de tijd dus leeren.

Het kan natuurlijk ook zijn, dat de Regeering in Brazilië wacht op de geautoriseerde vertaling van de stukken, welke de Heer Ansingh aan den Gezant en telegrafisch heeft toegezegd. Hij zal daarom wel trachten om van den Officier van Justitie deze documenten tijdelijk terug te krijgen om deze vertaling te kunnen maken.

Zoodra ik hiervan iets meer verneem, zal ik het U berichten.

Met de meeste hoogachting,



Jan Haakman
Amersfoortschestr.1.
S c h e v e n i n g e n .
